

بازگشت تدریجی اعتماد اقتصادی

کاهش موقت شدت رکود و ثبات نسبی در صنعت، مقدمه احیای اعتماد بین تولید کنندگان و سرمایه گذاران است

یادداشت

O P I N I O N

علی اکبر الوندیان

دیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان

لزوم افزایش سرمایه گذاری در سیمان

صنعت سیمان ایران یکی از ستون های توسعه زیرساختی و عمرانی کشور است و نقش مهمی در ساخت و ساز و پروژه های زیربنایی دارد. با این حال، چالش های انرژی، بهره وری و تجهیزات فرسوده از جمله موانع اصلی این صنعت به شمار می رود. ناترازی انرژی، محدودیت تولید و افزایش هزینه های بهره برداری، توجه سرمایه گذاران به نوسازی و بهبود زیرساخت ها را ضروری کرده است. کارشناسان معتقدند که سرمایه گذاری هدفمند در این بخش می تواند هم به تثبیت تولید و کاهش هزینه ها کمک کند و هم مسیر پایداری صنعت را هموار سازد.

استفاده از فناوری های نوین و انرژی های تجدیدپذیر در کارخانه های سیمان، یکی از راهکارهای اصلی برای حل مشکلات انرژی محسوب می شود. باز یافت حرارت خروجی دودکش ها، احداث نیروگاه های خورشیدی و نوسازی خطوط تولید فرسوده، از جمله برنامه های عملیاتی است که به کاهش هزینه انرژی و افزایش بهره وری می انجامد. علاوه بر این، تمرکز بر بهینه سازی مصرف انرژی می تواند سهم صادراتی ایران در بازارهای خارجی را تقویت کند و امکان رقابت بهتر در سطح منطقه ای و جهانی را فراهم سازد.

در بخش صادرات، ایران با ظرفیت تولید حدود ۹۰ میلیون تن سیمان و مصرف داخلی نزدیک به ۶۵ میلیون تن، توانسته نیاز داخلی را تأمین کرده و به یکی از صادرکنندگان فعال منطقه تبدیل شود.

طی سه سال گذشته، به طور متوسط سالانه حدود ۱۳ میلیون تن سیمان و کلینکر به بازارهای خارجی صادر شده است.

دستورالعمل های جدید گمرک، الزام ارائه گواهی معامله در رینگ صادراتی بورس کالا را برای شفاف سازی و مدیریت بهتر صادرات تعیین کرده اند. هدف از این سیاست ها جلوگیری از رقابت منفی، مدیریت بازارهای خارجی و افزایش هماهنگی میان تولید کنندگان است، بدون آن که فعالیت صادراتی مختل شود.

با وجود پیشرفت های صادراتی، سرمایه گذاری داخلی در صنعت سیمان با رکود مواجه بوده است. تجهیزات فرسوده، نوسازی ناقص خطوط تولید و توزیع نامتوازن کارخانه ها موجب ایجاد مازاد در مناطق مرکزی و کمبود در مناطق دورافتاده شده است. هزینه بالای حمل و نقل نیز فشار مضاعفی بر بازار وارد می کند.

کارشناسان بر لزوم احداث واحدهای جدید در مناطق کم برخوردار و نوسازی خطوط موجود تأکید دارند. هم زمان، تولید برق از گازهای گرم خروجی و ایجاد نیروگاه های خورشیدی در کارخانه ها در حال اجراست و می تواند به کاهش ناترازی انرژی و افزایش بهره وری منجر شود. در نهایت، آینده صنعت سیمان به میزان سرمایه گذاری در زیرساخت ها، انرژی های نو و فناوری های نوین وابسته است.

رامین بیات

روزنامه نگار

▲ بازار پوشاک در خیابان جمهوری اسلامی

اقتصاد کشور هنوز در میانه رکود و محدودیت های پیچیده تولید و تجارت حرکت می کند و شاخص مدیران خرید شهر یورماه ۱۴۰۴ تصویری تازه از وضعیت بنگاه های اقتصادی ارائه می دهد. این شاخص که بر اساس نظرسنجی از مدیران واحدهای تولیدی و خدماتی تنظیم می شود، یکی از مهم ترین معیارهای سنجش شدت رونق یا رکود در بخش واقعی اقتصاد است و تغییرات آن می تواند چشم انداز تولید، اشتغال و سرمایه گذاری در ماه های پیش رورترسیم کند.

براساس گزارش شهر یورماه، شاخص مدیران خرید کل اقتصاد به عدد ۴۵٫۵ رسید؛ رقمی که پایین تر از مرز ۵۰ و نشان دهنده تداوم رکود در فعالیت های اقتصادی است. مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی ایران گزارش می دهد که اگرچه شدت رکود نسبت به مردادماه اندکی کاهش یافته، اما ضعف تقاضا، دشواری تأمین مالی و افزایش هزینه های تولید همچنان فشار اصلی بر بنگاه ها است. شاخص میزان تولید کالا و خدمات ۴۵٫۳ و شاخص سفارشات جدید مشتریان ۴۳ گزارش شده؛ موضوعی که حاکی از ادامه کاهش تقاضای مؤثر و محدودیت ظرفیت بنگاه ها است. افزایش قیمت مواد اولیه و خدمات مرتبط یکی از دغدغه های اصلی تولید کنندگان در شهر یورماه بوده است. بسیاری از مدیران بنگاه ها اعلام کرده اند که بالا رفتن هزینه تأمین مواد اولیه داخلی و وارداتی، فشار قابل توجهی بر نقدینگی و جریان مالی واحدهای تولیدی وارد کرده است. کارشناسان اقتصادی هشدار می دهند که این روند نه تنها بر هزینه نهایی تولید تأثیر مستقیم دارد، بلکه توان رقابتی محصولات داخلی را در بازار کاهش می دهد و مسیر فروش و صادرات را دشوارتر می کند.

در مجموع، شاخص شهر یورماه نشان می دهد که اقتصاد کشور هنوز در رکود نسبی قرار دارد، اما هم زمان مسیر عبور از رکود نیز قابل ردیابی است. شناسایی عوامل اصلی

محدود کننده فعالیت ها و مدیریت هدفمند آن ها می تواند در ماه های آینده فرصت بازگشت به مسیر رشد را برای بنگاه ها و تولید کنندگان فراهم کند.

چالش واحدهای تولیدی

در بخش صنعت، اما وضعیت تاحدی متفاوت و امیدوارکننده تر از سایر بخش های اقتصادی بود. شاخص مدیران خرید صنعت در شهر یورماه ۱۴۰۴ با ثبت عدد ۵۰٫۶ وارد محدوده خفنی شد و برای نخستین بار پس از چند ماه رکود، نشانه هایی از بهبود فعالیت های تولیدی را نشان داد. شاخص میزان تولید در این بخش به عدد ۵۳٫۵ رسید؛ بالاترین رقم طی ۱۱ ماه گذشته که حاکی از افزایش نسبی تولید و حرکت صنعت به سمت ثبات است. کارشناسان دلایل این رشد را افزایش موقت عرضه انرژی در پایان تابستان و بهبود نسبی تأمین مواد اولیه عنوان کرده اند. با وجود این، فعالان صنعتی تأکید دارند این رشد هنوز شکننده است و هرگونه بازگشت محدودیت های انرژی یا نوسانات نرخ ارز می تواند این مسیر را مختل کند. یکی از اصلی ترین چالش های شهر یورماه، ناترازی انرژی و قطعی های مکرر برق بود. بسیاری از واحدهای تولیدی، به ویژه در حوزه فلزات، مصالح ساختمانی و صنایع پایین دستی، از توقف خطوط تولید در اوج مصرف خبر داده اند. این محدودیت ها نه تنها خسارت مستقیم به تجهیزات کارخانه ها وارد کرد، بلکه هزینه های تولید را افزایش داد و برنامه ریزی برای تولید و تحویل کالا را مختل کرد. برخی مدیران صنعتی تأکید کرده اند این شرایط باعث افزایش حجم سفارش های معوق و تأخیر در اجرای قراردادهای صادراتی شده است.

چالش دوم، کمبود نقدینگی و دشواری دسترسی به تسهیلات بانکی است. نرخ بالای سود تسهیلات، سخت گیری در پرداخت و طولانی بودن فرایند اخذ

وام های تولیدی، مانع جدی در مسیر توسعه و سرمایه در گردش بنگاه ها محسوب می شود. بسیاری از شرکت ها برای تأمین نقدینگی مجبور شده اند به منابع غیر رسمی یا پیش فروش محصولات خود متوسل شوند؛ راهکاری که حاشیه سود آن ها را کاهش داده و فشار مالی را تشدید کرده است.

نوسانات نرخ ارز نیز همچنان یکی از متغیرهای نگران کننده برای تولید کنندگان و صادرکنندگان است. تغییرات مداوم باعث دشواری برنامه ریزی مالی و بی ثباتی در قیمت گذاری محصولات می شود. تولید کنندگان تأکید دارند که این نوسانات، علاوه بر افزایش هزینه واردات مواد اولیه، قیمت تمام شده کالاها را تغییر داده و اعتماد مشتریان را کاهش داده است. مشکلات تخصیص ارز، تأخیر در ثبت سفارش ها و فرایندهای ترخیص کالا از گمرک نیز موجب توقف موقت خطوط تولید و افزایش هزینه های انبارداری شده است. در حوزه مقررات و فضای کسب و کار نیز بنگاه ها با موانع متعددی مواجه هستند. تغییرات مکرر در بخشنامه های مالیاتی، رشد هزینه های بیمه ای و اداری و پیچیدگی بازگشت چک های بانکی، از جمله مشکلاتی است که مدیران بر آن تأکید کرده اند. فعالان اقتصادی معتقدند ثبات در مقررات و تسهیل فرایندهای اداری می تواند اعتماد تولید کنندگان را افزایش داده و امکان برنامه ریزی بلندمدت و توسعه پایدار واحدهای صنعتی را فراهم کند. در مجموع، شاخص های شهر یورماه نشان می دهد بخش صنعت کشور نشانه هایی از بازگشت تدریجی به مسیر رشد و ثبات را بروز داده، اما استمرار این روند وابسته به مدیریت مؤثر انرژی، تأمین مالی، ثبات مقررات و کنترل نوسانات ارزی است. اگر این عوامل به درستی مدیریت شوند، صنعت می تواند نقش محرک اصلی اقتصاد در ماه های پیش رو را ایفا کرده و مسیر بازگشت اقتصاد از رکود به رونق را هموار کند.

سایه ای از ثبات در صنعت

با وجود تمامی چالش های پیش روی صنعت، جمع بندی گزارش شهر یورماه اتاق بازرگانی ایران نشان می دهد که بخش صنعت برای نخستین بار پس از چندین ماه کاهش مداوم فعالیت، توانسته به مرحله ای از ثبات نسبی دست یابد. هرچند افزایش تولید و رشد فروش در این ماه محدود بود، اما می تواند نوید آغاز روند بازگشت تدریجی فعالیت های صنعتی به مسیر رشد را دهد. کارشناسان اقتصادی بر این باورند که در صورت استمرار بهبود شاخص های صنعتی، بخش تولید قادر خواهد بود در ماه های آینده نقش محرک اصلی رشد اقتصادی را ایفا کند و از شدت رکود در سایر بخش ها بکاهد.

شاخص مدیران خرید شهر یورماه ۱۴۰۴ تصویری از اقتصادی ارائه می دهد که هنوز در مسیر عبور از رکود حرکت می کند، اما نخستین علامت بازسازی در آن مشاهده می شود. ثبات نسبی در صنعت، افزایش موقت تولید و نشانه های اولیه بهبود تقاضا، همگی امیدواری هایی برای فعالان اقتصادی فراهم کرده است. با این حال، کارشناسان تأکید دارند که استمرار این روند به سیاست های پایدار در حوزه انرژی، نرخ ارز، تأمین مالی و مقررات کسب و کار وابسته است. اصلاحات هدفمند در این زمینه ها می تواند مسیر رشد پایدار را هموار کند و اقتصاد کشور را از رکود نسبی فاصله دهد.

آنچه بیش از خود اعداد شاخص اهمیت دارد، ترکیب عوامل مؤثر بر وضعیت فعلی و اثرات متقاطع آن ها بر بخش های مختلف اقتصاد است. کارشناسان بر این باورند که هم زمانی چند عامل مانند نوسانات ارزی، فشارهای مالیاتی، دشواری تأمین مالی و محدودیت های زیرساختی انرژی، حتی بنگاه هایی که از نظر تولید در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار دارند، به محتاط شدن در تصمیم گیری برای توسعه یا افزایش ظرفیت واداشته است.

چالش های زیرساختی نیز نقش بازدارنده قابل توجهی ایفا کرده اند. ضعف شبکه حمل و نقل ریلی و جاده ای، افزایش هزینه های لجستیکی و مشکلات در ترخیص کالا از بنادر، بخش قابل توجهی از فعالیت های تولیدی را با کندی مواجه کرده است. مدیران واحدهای تولیدی گزارش داده اند که تأخیر در حمل مواد اولیه و قطعات باعث افزایش هزینه های انبارداری و کاهش سرعت گردش تولید شده؛ موضوعی که با کاهش نقدینگی موجود برای بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط دشوارتر نیز شده است.

با این حال، شاخص شهر یورماه را می توان نقطه ای میان رکود و بازسازی دانست. هرچند اقتصاد کشور هنوز با موانع جدی روبه رو است، نشانه های اولیه از ثبات نسبی در بخش صنعت و کاهش شیب نزولی فعالیت ها دیده می شود. کارشناسان اقتصادی معتقدند که در صورت پیگیری مستمر سیاست های حمایتی در حوزه تولید و صادرات و تسهیل مسیر تأمین مالی توسط نظام بانکی، شاخص مدیران خرید در فصل پاییز می تواند بار دیگر وارد محدوده رونق شود.

در نهایت، شاخص شهر یورماه نشان می دهد هرچند رکود نسبی همچنان وجود دارد، اما بخش صنعت به عنوان پیشران تولید ملی نشانه هایی از پایداری و بهبود را بروز داده است. تداوم این روند می تواند اعتماد تولید کنندگان و سرمایه گذاران داخلی را افزایش دهد و مسیر بازگشت تدریجی به رشد اقتصادی را هموار سازد و نویدبخش روزی بوی بهتر برای اقتصاد کشور باشد.

تادیکو رشد فروش ۳ سبد اصلی را ثبت کرد

گزارش های مالی سال ۱۴۰۳ نشان می دهد فروش شیر، دام و محصولات لبنی افزایش یافته و زنجیره تولید گروه با توسعه متوازن ادامه یافته است

گروه سرمایه گذاری کشت و دام و صنایع لبنی تأمین «تادیکو» زیرمجموعه هلدینگ شستا در سال مالی ۱۴۰۳ موفق به ثبت عملکردی قابل توجه شد. گزارش های مالی این مجموعه نشان می دهد تادیکو با تمرکز بر بهبود ترکیب قیمت گذاری و افزایش حجم تولید، در سه سبد اصلی فعالیت خود شامل شیر خام، دام زنده و محصولات لبنی رشد چشمگیری داشته و جایگاه خود را به عنوان یکی از ارکان اصلی زنجیره تأمین لبنیات کشور تثبیت کرده است. فروش شیر در شرکت های تابعه تادیکو نسبت به سال گذشته ۲۹٫۶ درصد افزایش یافته و فروش دام نیز با رشد ۲۸٫۷ درصدی همراه بوده است. در همین حال، بخش محصولات لبنی با رشد ۵۲ درصدی در صدر عملکرد مالی گروه قرار دارد و نشان از افزایش قابل توجه تقاضا و گسترش بازار این سبد دارد. تحلیل جزئیات این رشد بیانگر آن است که در بخش فروش دام، ۱۷٫۳ واحد درصد از افزایش مربوط به بالا رفتن نرخ و ۱۱٫۰ واحد درصد ناشی از افزایش حجم فروش بوده است.

در بخش محصولات لبنی نیز رشد ۱۳٫۹ واحد درصدی قیمت و ۱۱٫۵ واحد درصدی حجم فروش ثبت شده که نشان دهنده توسعه هم زمان ظرفیت تولید و ارتقای بهره وری است. نکته مهم در بررسی عملکرد تادیکو، توازن رشد میان سه سبد اصلی است؛ در حالی که محصولات لبنی بالاترین نرخ رشد را داشته، دو بخش شیر خام و دام نیز رشد پایداری تجربه کرده اند. این توازن نشان می دهد که زنجیره تولید گروه به صورت هماهنگ و مرحله به مرحله توسعه یافته و افزایش ظرفیت در دامپروری به رشد متناسب در تأمین شیر و نهایتاً افزایش تولید محصولات لبنی منجر شده است. تادیکو عمدتاً با مدل کسب و کار B2B فعالیت می کند و تنها سبد لبنیات ارتباط مستقیم با مصرف کننده نهایی دارد، با این حال رشد هم زمان نرخ و حجم فروش در هر دو بخش بیانگر تقویت توان تولید، گسترش شبکه تأمین و افزایش سهم بازار گروه است. در مجمع عمومی اخیر هلدینگ تادیکو، مدیران و سهام داران اجرای سیاست های مناسب

در مدیریت قیمت، بهره وری و توسعه بازار را عامل اصلی این عملکرد متوازن و پایدار دانستند. در این نشست همچنین بر ادامه راهبرد های فعلی، استفاده از ظرفیت های جدید در زنجیره ارزش و تقویت نقش تادیکو در صنعت لبنیات کشور تأکید شد؛ اقدامی که می تواند جایگاه این مجموعه را در بازار داخلی بیش از پیش تثبیت کند. عملکرد مالی سال ۱۴۰۳ نشان می دهد که ترکیب درست استراتژی های قیمت گذاری، افزایش تولید و توسعه بازار، به همراه تمرکز بر زنجیره تأمین هماهنگ، عامل رشد پایدار گروه بوده و چشم انداز روشنی برای تداوم این روند فراهم کرده است. تادیکو با این دستاوردها، به یکی از بازیگران کلیدی صنعت لبنیات ایران تبدیل شده و توانسته هم زمان با افزایش فروش و بهبود سودآوری، اعتماد بازار و سهام داران را نیز جلب کند؛ وضعیتی که می تواند پایه ای برای گسترش فعالیت های آتی و ارتقای سهم بازار در سال های پیش رو باشد.